

پیش بینی تعارضات زناشویی بر اساس صمیمیت میان زوجین

دکتر محیا یاریگرروش*

استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات، تهران

Mahya.Yarigarraresh@iau.ac.ir

سجاد حسینی زاده

کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشگاه آزاداسلامی

چکیده

خانواده مهمترین نهاد جامعه، کانون آرامش زن و مرد و کانون پرورش فرزندان بوده و کیفیت روابط اعضای آن از اهمیت بسیاری برخوردار است. وجود فضای توأم با دوستی و محبت در خانواده یکی از عوامل مؤثر در حفظ سلامت روان اعضای خانواده است. پژوهش حاضر به بررسی ارتباط میان صمیمیت زناشویی و تعارضات بین زوجین می‌پردازد. فرضیه پژوهشی در مطالعه حاضر این است که میان صمیمیت زناشویی و تعارضات بین زوجین رابطه معکوس و معنادار وجود دارد.

نمونه مورد نظر در پژوهش شامل ۲۱۰ نفر از زوجینی بود که به شیوه‌ی نمونه‌گیری در دسترس در فضای مجازی به پرسشنامه‌های الکترونیکی در راستای اهداف پژوهش پاسخ دادند. این پژوهش یک مطالعه‌ی توصیفی-پیمایشی بوده و ابزار مورد استفاده مطالعه‌ی حاضر شامل مقیاس پرسشنامه‌ی تعارضات زناشویی MCQ و پرسشنامه نیازهای صمیمیت زناشویی باگاروزی برای بررسی صمیمیت میان زوجین می‌باشد. داده‌های به دست آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون خطی ساده و آزمون سوبل و با استفاده از نرم افزار SPSS_24 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش حاکی از تأیید فرضیه پژوهشی بود و نشان داد که صمیمیت زناشویی با تعارضات زناشویی رابطه‌ی معکوس و معنادار دارد یعنی به میزانی که صمیمیت زناشویی میان زوجین افزایش می‌یابد از تعارضات میان آنان نیز کاسته می‌شود و مسلماً هرچقدر زوجین با یکدیگر صمیمیت کمتری داشته باشند این مسأله سبب بروز اختلافات بیشتری میان آنان خواهد شد. پژوهش‌هایی در داخل و خارج از کشور نیز نشان داده‌اند که وقتی صمیمیت و ارتباط مطلوب میان زوجین افزایش یابد تعارضات، تنش‌ها و اختلافات میان آن‌ها نیز کاهش می‌یابد.

واژگان کلیدی: صمیمیت، تعارض، زناشویی، زوجین

(۱) مقدمه

خانواده دیرینه‌ترین واحد اجتماعی و هسته‌ی مرکزی سازمان‌های اجتماعی گسترده می‌باشد که دارای کنشوری‌های متعددی است. خانواده رکن اساسی جامعه و کانون رشد و تعالی انسان است (امراللهی، روشن چسلی، شعیری و نیک آذین، ۱۳۹۲). شکل‌گیری این نهاد مقدس ناشی از پیوند زناشویی بین زن و مرد است. یکی از عملکردهای مهم خانواده برقراری روابط عاطفی بین زن و مرد و گسترش سلامت روانشناختی است که مایه‌ی آرامش هر دوی آن‌ها می‌شود (خدادادی سنگده، آموستی، رضایی و حاجی‌زاده؛ ۲۰۱۸). زندگی زناشویی زمانی می‌تواند زندگی موفق باشد که طرفین از همگنی و همسنجی فرهنگی و طبقاتی برخوردار باشد و ارزشهای مشابه و همسان داشته باشند زیرا با پدید آمدن تمدن ماشینی رابطه زن و مرد پیچیده شده است. بنابراین ازدواج فونونی دارد که زوجین باید از آن مطلع باشند وگرنه ناخواسته دچار مشکلاتی خواهند شد که منجر به جدایی می‌شود. در حالت مطلوب زندگی، زن در نقش همسر، توان ایجاد خانه‌ای گرم و با محبت را داراست و مرد نیز به عنوان شوهر پایه‌های روابط اجتماعی و اقتصادی خانه را مستحکم نگه می‌دارد. این موارد، زمانی امکان پذیر است که زن و شوهر دارای سلامت روان و آسایش خیال باشند و زندگی مشترک سالم برای خود و دیگری رقم زده باشند. صمیمیت زناشویی به عنوان جنبه‌ای مهم از زندگی زناشویی دارای تاریخی طولانی است که تلاش برای طبقه بندی آن به زمان ارسطو بازمی‌گردد و امروزه بخشی از دانش موجود در این زمینه، مشاهدات وی را تأیید می‌کند اما مطالعه‌ی علمی درباره‌ی آن از دهه‌ی ۱۹۹۰ آغاز شده است و با مطرح شدن موضوعی مانند روابط بین فردی در روان شناسی خانواده و قلمداد کردن روابط صمیمی بین زن و شوهر، به عنوان یکی از انواع مهم آن، این رابطه جایگاه و معنایی خاص در زندگی زناشویی یافته است به گونه‌ای که در نظریه پردازی درباره‌ی خانواده به اهمیت پیوند صمیمانه میان همسران تأکید می‌کند و آن را برای ایجاد هویت خانوادگی مطمئن لازم می‌داند. صمیمیت با ایجاد بعد خاص و مثبت در زندگی زناشویی و تأمین بهداشت روانی اعضای خانواده، عاملی محافظت کننده و نیرومند در برابر مشکلات فردی و اجتماعی است (به نقل از احمدپور و خالدی، ۱۳۹۶). شناخت صمیمیت به معنای شناخت تنوع در ساختارهای خانوادگی است و به همین دلیل درمانگران خانواده سعی می‌کنند تا با در نظر گرفتن فرد در روابط صمیمانه‌ای که در خانواده دارد، مشکلات فردی را تنها حاصل رشد و تحول فردی ندانند و در درمان موقعیتی را ایجاد کند که زوج‌ها صمیمیت خود را با یکدیگر افزایش دهند و سبکهای متفاوت صمیمیت را درک کنند. به طور قطع صمیمیت برای والدین و فرزندان، برای همسران و برای پایدار ماندن و استحکام خانواده و ارتباطات زناشویی مفید و لازم است. یک رابطه صمیمانه شامل مراقبت کردن، اعتماد متقابل و پذیرش است و کیفیت رابطه، پایداری برای صمیمیت جنسی. صمیمیت انگیزه‌ی اصلی برای تشکیل رابطه‌ی زناشویی و دربرگیرنده‌ی میزانی از احساس نزدیکی و مراقبتی است که هر یک از زوج‌ها نسبت به هم ابراز و احساس می‌کنند (باگاروزی ۱۹۹۰، به نقل از شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱).

صمیمیت مهم ترین عامل تأثیرگذار بر رضایت زناشویی است. صمیمیت یک نشانه مناسب از کیفیت رابطه است و ارتباط مثبتی میان میزان صمیمیت و رضایت زناشویی وجود دارد. آنچه در ازدواج بیش از هر چیز مهم است، سازگاری زناشویی و رضایت از ازدواج است و رضایت زناشویی به میزان تأمین نیازها و آرزوهای همسران توسط یکدیگر بستگی دارد (پاپ؛ ۲۰۱۸). برای ازدواج رضایت بخش برقراری و تداوم ارتباط اثر بخش ضروری است. یکی از عوامل مخرب رضایتمندی زناشویی وجود تعارض زناشویی است که در رابطه‌ی زوجین شایع بوده و می‌تواند بر شرایط اجتماعی و روانشناختی خانواده اثراتی منفی داشته باشد. تعارض در روابط صمیمی امری طبیعی است و هنگامی رخ می‌دهد که یکی از زوجها از رابطه‌ی زناشویی راضی است و در آن واحد، شخص مقابل در نارضایتی به سر می‌برد (آگاه، جان بزرگی و غفاری، ۱۳۹۲، احمدی و فاطمی، ۲۰۱۹). تعارض زناشویی شامل گستره‌ای از تهدید و سوء استفاده‌ی کلامی تا اعمال خشونت فیزیکی است که از هل دادن و گرفتن و سیلی زدن تا تهدید و ضرب و شتم با اسلحه و اشیاء درجه بندی می‌شود. نخستین نشانه‌های افزایش تعارض با رخ دادن مسائلی چون طعنه زنی و کنایه زدن، سر به سر هم گذاشتن بهانه گیری و انتقادگرایی، فریاد کشیدن و دوری از یکدیگر و سکوت سنگین است (مهرابی زاده هنرمند و سودانی، ۱۳۹۳).

خانواده جایگاه تکامل زن و مرد است، برای پرورش نسلی بهتر بایستی ابتدا زمینه‌ی ارتباطی و جو عاطفی گرمی در خانواده فراهم آید تا بتوان نسل سالمی پرورش داد به همین جهت والدین باید ابتدا رفتار و نوع ارتباط خود را در جهت مثبت تقویت کنند تا بتوان به چنین اهدافی دست یافت. کاهش تعارض و افزایش صمیمیت و رضایت میان زوجین از جمله اقداماتی در راستای این اهداف می‌باشد. در پژوهش حاضر به بررسی رابطه‌ی میان صمیمیت زناشویی و تعارضات میان زوجین می‌پردازد. فرضیه پژوهشی این است که صمیمیت زناشویی با تعارض زناشویی رابطه معکوس داشته و آن را پیش بینی می‌کند.

۲) روش شناسی

در پژوهش حاضر ارتباط صمیمیت زناشویی با رضایت زناشویی بررسی شده است. روش زمینه‌یابی برای این پژوهش انتخاب شده است. پرسشنامه‌ها میان ۲۱۸ نفر از مردان و زنان متأهل شهر تهران به صورت مجازی و از طریق تلگرام توزیع شد که از این میان تنها به ۲۰۹ پرسشنامه به طور کامل پاسخ داده شد. جامعه آماری کلیه‌ی زنان و مردان متأهل شهر تهران و نمونه افراد متأهل در دسترس بودند که به پرسشنامه‌های مجازی پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسن رگرسیون خطی ساده و آزمون سوبل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در ادامه به توضیحات لازم در خصوص معرفی ابزار پژوهش می‌پردازیم.

پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی

این پرسشنامه محقق ساخته بوده و اطلاعات جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان را مبنی بر سن و جنس و شغل و مدت زمان آشنایی قبل از ازدواج، مدت زمان ازدواج تعداد فرزندان، سن و شغل همسر و ... بررسی می‌کند.

پرسشنامه‌ی تعارضات زناشویی MCQ

این پرسشنامه با هدف سنجیدن هفت بعد اصلی تعارضات زوجین تدوین شده است. این پرسشنامه شامل ۴۲ پرسش می‌باشد. این ابزار هفت جنبه یا هفت بعد از تعارضات زناشویی را اندازه می‌گیرد که عبارت اند از:

۱- کاهش همکاری (سؤالات ۲۷، ۲۱، ۱۹، ۹، ۳).

۲- کاهش رابطه جنسی (سؤالات ۴، ۱۰، ۱۵، ۲۸، ۳۳)

۳- افزایش واکنش‌های هیجانی (سؤالات ۵، ۱۱، ۱۶، ۲۲، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۱)

۴- افزایش جلب حمایت فرزند (سؤالات ۷، ۱۸، ۲۴، ۳۱، ۳۶)

۵- افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود (سؤالات ۱۲، ۱۷، ۲۳، ۳۰، ۳۵)

۶- کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان (سؤالات ۱ و ۱۹، ۲۵، ۳۷، ۴۰، ۴۲)

۷- جدا کردن امور مالی از یکدیگر (سؤالات ۲، ۸، ۱۳، ۲۰، ۲۶، ۳۲، ۳۸)

نمره گذاری به این صورت است که برای هر پرسش پنج گزینه در نظر گرفته شده که به تناسب ۱ تا ۵ نمره به آنها اختصاص داده شده است. حداکثر نمره کل پرسشنامه ۲۱۰ و حداقل آن ۴۲ است. حداکثر نمره هر خرده مقیاس مساوی با تعداد پرسش‌های آن خرده مقیاس ضربدر ۵ است. در این ابزار نمره‌ی بیشتر به معنی تعارض بیشتر و نمره‌ی کمتر به معنی رابطه‌ی بهتر است. پرسشنامه‌ی تعارضات زناشویی از روایی محتوایی خوبی برخوردار است. در مرحله‌ی تحلیل مواد آزمون پس از اجرای مقدماتی و محاسبه‌ی همبستگی هر پرسش با کل پرسشنامه و مقیاس‌های آن، ۱۳ پرسش از ۵۵ پرسش اولیه حذف شده است. نمرات تمامی مؤلفه‌های پرسشنامه تعارضات زناشویی از ۰/۳۱ تا ۰/۸۲ با نمره کل تعارضات زناشویی در سطح ۰/۰۱، همبستگی معناداری داشتند. روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۱ و برای هفت مؤلفه‌ی آن به ترتیب کاهش همکاری ۰/۷۳، کاهش رابطه

جنسی ۰/۶۰، افزایش واکنش های هیجانی ۰/۷۴، افزایش جلب حمایت فرزندان ۰/۸۱، افزایش رابطه‌ی فردی با خویشاوندان خود ۰/۶۵، کاهش رابطه‌ی خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان ۰/۸۱ و جدا کردن امور مالی از یکدیگر ۰/۶۹ به دست آمده است.

پرسشنامه نیازهای صمیمیت زناشویی باگاروزی

این پرسشنامه دارای ۴۱ سوال بوده و هدف آن ارزیابی ابعاد صمیمیت زناشویی (صمیمیت عاطفی، صمیمیت روانشناختی، صمیمیت عقلانی، صمیمیت جنسی، صمیمیت بدنی، صمیمیت معنوی، صمیمیت زیباشناختی، صمیمیت اجتماعی - تفریحی) می‌باشد. طیف پاسخگویی آن در هر سوال از عدد ۱ تا ۱۰ مشخص گردیده است و لذا احتیاجی به محاسبه‌ی امتیاز هر گزینه ندارد. آزمودنی‌ها به شکلی رتبه بندی شده از ۱ به معنای "به هیچ وجه چنین چیزی وجود ندارد" تا ۱۰ به معنای "نیاز بسیار زیادی وجود دارد" به هر نیاز پاسخ می‌دهند. بالاترین نمره در هر بعد ۵۰ و در بعد صمیمیت معنوی ۶۰ می‌باشد. حاصل جمع امتیازات هر بعد (به جز بعد صمیمیت عاطفی) نمره‌ای از ۵ تا ۵۰ خواهد بود. در بعد صمیمیت عاطفی این نمره از ۶ تا ۶۰ خواهد بود. نمرات بالاتر در یک بعد نشان دهنده‌ی نیاز بیشتر پاسخ دهنده به آن بعد از صمیمیت از طرف همسر خود خواهد بود و برعکس. در مطالعه‌ی ای پایایی هر بعد صمیمیت با روش آزمون- بازآزمون محاسبه شد که برای صمیمیت عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، فیزیکی، معنوی، زیباشناختی و اجتماعی - تفریحی به ترتیب ۰/۸۹٪، ۰/۸۲٪، ۰/۸۱٪، ۰/۹۱٪، ۰/۸۰٪، ۰/۶۵٪، ۰/۷۶٪ و ۰/۵۱٪ به دست آمد و حاکی از پایایی قابل قبول این مقیاس می‌باشد.

۳) بحث درباره یافته‌ها

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه‌ی بین صمیمیت و تعارض زناشویی بود. در این پژوهش بررسی پیش بینی پذیری تعارض زناشویی توسط صمیمیت زناشویی مورد بررسی قرار گرفت. به همین منظور پرسشنامه‌های صمیمیت زناشویی، تعارض زناشویی تهیه و توسط ۲۱۸ نفر تکمیل شد که در نهایت پاسخ ۲۰۹ آزمودنی مورد پذیرش قرار گرفت. در این بررسی داده‌ها ابتدا به صورت توصیفی و سپس به صورت استنباطی مورد بررسی قرار گرفتند. به عبارت دیگر ابتدا نمونه‌ی مورد بررسی با استفاده از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، بیشترین و کمترین نمره) و سپس آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسن رگرسیون خطی ساده و آزمون سولیل) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. داده‌های این مطالعه بر اساس پرسشنامه‌های صمیمیت و تعارض مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در ادامه نمونه‌ی مورد بررسی بر اساس ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و به کمک آمار توصیفی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جدول شماره ۱ فراوانی و درصد فراوانی آزمودنی‌ها با توجه به جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
زن	۱۶۳	۷۸
مرد	۴۶	۲۲
جمع	۲۰۹	۱۰۰

جدول شماره ۱ نشان دهنده فراوانی و درصد فراوانی شرکت‌کنندگان با توجه به متغیر جنسیت می‌باشد. ۷۸ درصد از آزمودنی‌ها زن و ۲۲ درصد از شرکت‌کنندگان مرد می‌باشند.

جدول شماره ۲ فراوانی و درصد فراوانی آزمودنی‌ها با توجه به تحصیلات

وضعیت تحصیلی	فراوانی	درصد
دیپلم و پایینتر	۳۶	۱۷
فوق دیپلم	۸	۴
کارشناسی	۸۶	۴۱
کارشناسی ارشد	۶۵	۳۱
دکتری	۱۴	۷
جمع	۲۰۹	۱۰۰

جدول شماره ۲ نشان دهنده فراوانی و درصد فراوانی شرکت‌کنندگان با توجه به تحصیلات آنها می‌باشد. بیشترین فراوانی مربوط به طبقه‌ی کارشناسی و کمترین فراوانی مربوط به طبقه‌ی فوق دیپلم می‌باشد.

جدول شماره ۳ شاخص‌های توصیفی مربوط به سن تعداد فرزند

تعداد فرزند	فراوانی	درصد
بدون فرزند	۶۵	۳۱
یک فرزند	۵۹	۲۸
دو فرزند	۶۵	۳۱
سه فرزند و بالاتر	۲۰	۱۰
جمع	۲۰۹	۱۰۰

جدول شماره ۳ نشان دهنده‌ی شاخص‌های توصیفی مربوط به تعداد فرزند شرکت‌کنندگان می‌باشد. بیشترین فراوانی مربوط به افراد بدون فرزند و دو فرزند و کمترین فراوانی مربوط به افراد سه فرزند و بالاتر می‌باشد.

جدول شماره ۴ شاخص های توصیفی مربوط به سن، سن همسر، مدت زمان ازدواج و مدت زمان آشنایی قبل از ازدواج

مقیاس	میانگین M	انحراف معیار SD	کمترین	بیشترین
سن	۳۶/۸	۸/۷	۱۷	۶۵
سن همسر	۳۹/۵	۹/۲	۲۲	۶۲
مدت زمان ازدواج	۱۲/۵	۹/۱	۰	۴۰
مدت زمان آشنایی قبل از ازدواج (ماه)	۲/۸	۲/۷	۰	۱۵

جدول شماره ۴ نشان دهنده شاخص های توصیفی مربوط به سن، سن همسر، مدت زمان ازدواج و مدت زمان آشنایی قبل از ازدواج می باشد. میانگین سن آزمودنی ها ۳۶/۸ سال و میانگین سن همسر آنها ۳۹/۵ سال می باشد. همچنین میانگین مدت زمان ازدواج ۱۲/۵ و میانگین مدت زمان آشنایی قبل از ازدواج ۲/۸ ماه می باشد.

جدول شماره ۵ آمار توصیفی آزمودنی ها برای پرسشنامه ها

مقیاس	میانگین M	انحراف معیار SD	کمترین نمره	بیشترین نمره
صمیمیت	۸۲/۳	۲۱	۲۹	۱۰۸
تعارض	۸۰/۹	۱۸/۳	۴۶	۱۶۵

جدول شماره ۵ نشان دهنده برخی از شاخص های آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره) مربوط به پرسشنامه های صمیمیت زناشویی و تعارض زناشویی می باشد. میانگین نمرات آزمودنی ها در پرسشنامه های صمیمیت و تعارض زناشویی به ترتیب ۲۱، ۱۸/۳ و ۴ می باشد.

فرضیه پژوهشی: صمیمیت زناشویی با تعارض زناشویی رابطه معکوس داشته و آن را پیش بینی می کند

برای بررسی فرضیه پژوهشی از رگرسیون خطی ساده استفاده شده است و نتایج به دست آمده در جدول بعدی نشان داده شده است.

جدول شماره ۶ نتایج به دست آمده از رگرسیون خطی ساده برای پیش بینی تعارض زناشویی

مدل	ضرایب غیر استاندارد شده (b)	ضرایب استاندارد شده (Beta)	مقدار t	مقدار p	R	R ²	R ² .Adj
مقدار ثابت	۱۴۷,۴۴		۳۱,۲۹۵	۰/۰۰۱(**)			
صمیمیت زناشویی	-۰,۸۰۵	-۰,۷۰۲	-۱۴,۱۷	۰/۰۰۱(**)	۰,۷۰۲	۰,۴۹۲	۰,۴۹

جدول شماره ۶ نشان دهنده نتایج به دست آمده از انجام رگرسیون خطی ساده برای پیش بینی تعارض زناشویی با استفاده از صمیمیت زناشویی می باشد. با توجه به مقدار p بدست آمده و ضریب استاندارد صمیمیت (-۰,۷۰۲) بنابراین صمیمیت زناشویی با تعارض زناشویی ارتباط معنی دار و معکوس دارد و می تواند آن را پیش بینی کند. همچنین با توجه به R² به دست آمده در مدل می توان گفت که صمیمیت زناشویی می تواند ۴۹ درصد از تغییرات تعارض زناشویی را تبیین کند. بنابراین فرضیه ۱ تأیید می شود.

۴) نتیجه گیری

در پژوهش حاضر به بررسی ارتباط میان صمیمیت زناشویی و تعارضات زناشویی پرداخته شد. لازمه رضایت زناشویی وجود صمیمیت بالا میان زوجین و تعارضات کم میان آن ها می باشد که به برقراری ارتباط مطلوب میان زوجین منجر می شود پس افزایش رضایت، تعارضات را کاهش می دهد و برعکس (مک دانیل، دروین و کراونز، ۲۰۱۷). صمیمیت زناشویی با تعارض زناشویی رابطه معکوس داشته و آن را پیش بینی می کند نیز تأیید شد یعنی هر چقدر زوجین از صمیمیت بیشتری با هم برخوردار باشند تعارض میان آن ها نیز کاهش می یابد و بر عکس. زوجین بایستی تلاش کنند جهت افزایش شور و نشاط زندگی و رضایت از زندگی تعارضات میان خود را کاهش داده تا نسبت به زندگی حس مطلوب داشته و احساس رضایت بالایی داشته باشند و در صورت مواجهه با اختلاف نظرها و مشکلات آن ها را به نحو مطلوب حل و فصل کرده و در مورد آن گفتگو کنند نتایج این پژوهش با پژوهش های (قنبری باغستان و همکاران، ۱۴۰۰؛ شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱؛ عبدی زاده و همکاران، ۱۳۹۵؛ منصوری و همکاران (۱۳۹۳) سنگده و همکاران (۱۳۹۵) هماهنگی داشت. زمانی که صمیمیت و ارتباط مطلوب میان زوجین افزایش یابد تعارضات و تنش ها و اختلافات میان آن ها نیز کاهش می یابد و زندگی آن ها از آرامش بیشتری برخوردار می شود که در نهایت این حس مطلوب سبب خرسندی و رضایت بیشتر از زندگی زناشویی می شود. در کل می توان نتیجه گرفت که نتایج پژوهش حاضر در راستای غنی سازی روابط میان زوجین، کاهش اختلافات میان آن ها و افزایش حس خوب نسبت به زندگی زناشویی، خرسندی، شادی و افزایش تعاملات مطلوب میان آن هاست زیرا خانواده بستر رشد و تعالی زن و مرد است. خانواده پایگاهی است که فرزند در آن به رشد و بالندگی رسیده و از آن جا به جامعه ورود می کند پس وجود فضای ارتباطی مناسب میان زوجین به پرورش بهتر نسل کمک می کند و سبب می شود خانواده از سلامت روانی بالاتری برخوردار شود. از جمله محدودیت های پژوهش حاضر استفاده از شیوهی پرسشنامه مجازی و نمونه گیری در دسترس بود. به دلیل وجود کرونا امکان توزیع پرسشنامه در محیط حضوری کم تر وجود داشت به همین دلیل پرسشنامه ها به صورت مجازی و در محیط تلگرام و واتز آپ در اختیار شرکت کنندگان قرار می گرفت.

پیشنهادها

پیشنهاد می شود در مطالعات بعدی شیوه های حل مسأله نیز در ارتباطات میان متغیرهای پژوهش حاضر و همچنین ارتباط مهارت های دهگانه زندگی با متغیرهای مذکور نیز بررسی شود.

² McDaniel, Drouin, , & Cravens

منابع

- احمدپور، اعظم؛ خالدی، تهمینه. (۱۳۹۶). مقایسه رضایتمندی زناشویی و صمیمیت زناشویی دانشجویان زن شاغل و غیر شاغل متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز. *مجله اصول بهداشت روانی*، ۱۹ (۳)، ۱۶۷-۱۷۱.
- آگاه، لیلا؛ جان‌بزرگی، مسعود و غفاری، عذرا. (۲۰۱۴). اثربخشی مداخله شناختی-رفتاری گروهی، بر افزایش رضامندی زناشویی زنان دارای تعارض زناشویی (با مقیاس اسلامی). *روان‌شناسی و دین*، ۲۶ (۷)، ۶۱-۸۰.
- امراللهی، ریحانه؛ روشن چسلی، رسول؛ شعیری، محمدرضا و نیک‌آذین، امیر (۱۳۹۲). تعارض زناشویی، رضایت زناشویی و رضایت جنسی: مقایسه زنان دارای ازدواج‌های فامیلی و غیرفامیلی. *روانشناسی بالینی و شخصیت*، ۱۱ (۱)، ۱۱-۲۲.
- شهرستانی، ملیحه؛ دوستکام، محسن؛ رهباندار، حمید و مشهدی، علی (۱۳۹۱). پیش‌بینی رضایتمندی زناشویی از روی متغیرهای باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی در زنان متقاضی طلاق و عادی شهر مشهد. *۴ (۱۴)*، ۱۷-۹.

References

- Ahmadi, A. Z., & Fatemi, O. N. (2019). Examining the model of relationship between attachment styles and marital satisfaction: The mediating roles of forgiveness and empathy.
- Bagarozzi, D.A (1990), *intimacy needs questionnaire*. Atlanta, human resources Consultants, volume5 (15): 2.
- Khodadadi sangdeh, Javad.; Rezaiee Ahvanuiee, Mohsen. & Abdollahi, Asghar (2018). The prediction of marital intimacy according to religious attitude and family problem solving in women. *Health, Spirituality and Medical Ethics*. 5(2), 38-44.
- McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D. (2017). Do you have anything to hide? Infidelity-related behaviors on social media sites and marital satisfaction. *Computers in human behavior*, 66, 88-95.
- Papp, L. M. (2018). Topics of marital conflict in the everyday lives of empty nest couples and their implications for conflict resolution. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 17(1), 7-24.

